

Telegraful Român

Organ național-bisericesc

Abonamentul:

Pe un an 60 coroane. — Pe șase luni 30 coroane. — Pe trei luni 15 coroane.
Ziarul apare Marția, Joia și Sâmbăta

Correspondențele

să se adreseze Redacției «Telegrafului Român», Strada Măcelarilor Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. — Articole nepublicate nu se înapoiază.

== Prețul inserțiunilor, după învoală ==

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației ziarului «Telegraful Român», Sibiu, Strada Măcelarilor Nr. 45.

Serate religioase la sate

Ideile bolșevice, care cutreeră lumea, și în unele locuri au răsturnat ordinea publică, au atins foarte puțin sufletul poporului român, mulțămită respectului și iubirii sale față de credința strămoșească.

Poporul român a stat îndeobște de parte de ideile înșălătoare trimise din Rusia.

Dar, mai mult decât ideile bolșevice amenință sufletul săteanului nostru, ideile anabaptiste.

Ideile anabaptiste, sub forma unei haine religioase, și-au făcut oarecare intrare în gândul țaranului. În numeroase localități înstrăinându-l de credința strămoșească îl depărtează de școala și de neamul său.

Datori sântem prin urmare să căutăm căile potrivite de îndreptare.

Cel mai puternic mijloc de îndreptare ar fi, după a mea părere: *seratele religioase* de propagandă, care nu sânt altceva decât *șezători literare*, de care s'a mai vorbit la noi.

Nu trag la îndoială nici efectul predicii din biserică; dar, deoarece serviciul nostru bisericesc este lung, de regulă predica pentru mulți din credincioși — ori cât de scurtă și bună ar fi — e greutate și n'o mai ascultă bucuros.

În seratele religioase, care se pot ținea Dumineca și sârbătoarea după vechie în sala școlii sau a Casei Naționale,

se va aduna poporul dornic de învoire sufletească, și mai ales tinerimea adultă, fete și feciori, bărbați și femei, mulți cei mai mulți din curiozitate la început, — mai târziu din interesul lor bine priceput. Ce poate fi obiectul seratelor?

1. Sfta scriptură, cu toată bogăția ei de maxime și învățături, ce le vom prezenta ca mici dizertații religioase, stăruind cu toată puterea asupra Testamentului nou, asupra epistolelor sfinților apostoli. Spuse în formă exegetică și pe înțelesul tuturor, ele vor procura clipe neuitate pentru ascultători.

2. Învățăturile morale din sfta scriptură le aducem în legătură cu viața poporului.

3. Cultul nostru întreg va putea să se tracteze în serate explicându-se mișcarea serviciului divin, făcându-se astfel accesibile formele cultului divin pentru fiecare credincios; așa se va produce mai viu și conștii interes față de serviciul divin.

4. Biserica noastră ca așezământ dumnezeesc. Rolul bisericii creștine. Marele bine ce l-a adus biserică în procesul de dezvoltare a popoarelor. Din istoria bisericii creștine.

5. Istoria bisericii creștine românești, cu frământările pentru libertate și propășire.

6. Legătura între biserică și neam, arătându-se că biserică a fost pentru neamul nostru depozitarul comorilor de credință, obiceiuri religioase, morală și literatură. În bisericile sărăcicioase de lemn

s'au făcut primele încercări de scriere și pictură religioasă românească; bisericile au fost motorul ideilor mărețe naționale. Multă vreme numai ele singure au fost îndrumătoarele tuturor acțiunilor mari. Servitorii bisericești, ca reprezentanții lui Hristos pe pământ, și-au dat toată puterea întru conducerea credincioșilor pe calea propășirii religioase și naționale.

Se va arăta ce crimă săvârșesc anabaptiștii și bolșevicii, când atacă biserică.

7. Se va face o explicare a tainelor, arătându-se originea lor divină și spulberându-se învățăturile greșite și isvorâte de la dușmanii bisericii și ai neamului nostru.

8. Se va face propagandă pentru susținerea intactă a obiceiurilor religioase bune, arătând legătura vie ce a susținut o generație de alta.

9. Se va îndrepta luarea aminte asupra cărților de rugăciune bune, stăruind pentru înlăturarea cărților apocrife și dușmănoase bisericii.

Tot asemenea se va stărui asupra cărților bune și de cuprins religios făcându-se o bibliotecă religioasă, susținută de biserică.

10. Se va stărui asupra procurării de icoane de pictură religioasă orientală.

11. Se va arăta sentimentul moral în poezia populară.

12. Se va stărui asupra învățării rugăciunilor și asupra folosului ce-l aduc pentru întărirea sufletului creștinesc, a credinței și a curajului cetățenesc.

FOIȘOARA

Refugiații Ardealului

— Scrisori din pribegie* —

de Dr. Ioan Mateiu.

Eră prin Iulie 1917. Moldova îndurerată de suferințele grămădite în hotarele ei, se înviora acum văzând cum s'a ridicat prin nespuse greutăți, o oaste nouă, cu sufletul pregătit pentru luptă și biruință. O undă de adâncă încredere străbătea satele coplesite de mulțimea muscalilor ceainicari. Se apropia ziua răzburării, clipa mare de furtună biruitoare a oștirii românești, crezută moartă, dar reînviată cum se înnoiesc tinerețele vulturului în asprimea munților înegriți de vânturi. Fremătau văile, suspinau izvoarele, lanurile își legănau spicele în căldura înfiorării, sufletele tresăreau de sbuciumul așteptării. Un neam întreg priveghia în nădejdea mântuirii. Dușmanul avea să fie gonit și pământul strămoșesc lărgit în hotarele lui până unde răsună graiul românesc. Dar poate nicăiri nu trăia acest gând cu

*) Apărute în gazeta «Ardealul» din Chișinău.

atâta putere, ca'n inima pribegilor din Ardeal. Se împlinia anul de când ei au îmbrățișat cu lacrimi în satele lor, cea dintâi oștire națională, care venia cu sfânta solie a dezrobirei. Sufletul lor s'a cutremurat atunci de bucuria negrăită a copilului, ce-și vede mama duiosă. A fost plâns și sârbătoare. Se îmbrățișau frații buni, pe cari i-a despărțit de atâtea veacuri pravili dușmane.

Acum se simțeau un suflet, un trup și nimic nu mai putea desface legătura lor caldă, duiosă și sfântă. Cerul Ardealului se înseninase, glasuri de mulțumire evlavioasă se ridicau din toate văile spre slăvile albastre. Era rugăciunea unui popor ingenunchiat, care-și vede acum slobozită viața din chinurile stăpânirii străine și apăsătoare.

Rugăciunea libertății naționale plută ca fumul de tămâie bine mirositoare, deasupra satelor ardelene.

Visul nostru de o mie de ani, se coborâse atunci pe pământul udat de lacrimile durerii. Vuiiau zările, răsunau codrii de cântarea biruinții. Steagurile României fluturau strălucitoare în țara suferințelor. Era cea dintâi sârbătoare a Ardealului. De acum ne găsim la pieptul ocrotitor

al mamei noastre iubite. Bucuria ei era bucuria noastră. Și când a venit ciasul durerii pentru România, noi ne-am cutremurat și am suferit împreună cu ea. Armata românească, cutropită de puhoiul năvalnic al cetelor dușmane, a fost silită să părăsească Ardealul. A fost atunci o clipă zguduitoare pentru noi. Bocete și tânguiri sfâșietoare alergau din sat în sat. O volbură aprinsă fierbea pretutindeni însângerând zarea, scormonind furtuna nenorocirii. Bărbații se ridicau întunecați, femeile alergau țipând ori strângându-și la piept copilașii, povățuitorii satelor, preoții și învățătorii, umblau cu fața brăzdată de gânduri printre lumea aceasta înviforată. Groaza de răzburarea asupritorilor, străbătuse în toate sufletele. Toți se gândiau să plece dela vetrele lor, urmând oștirea care le aduse vestea slobozeniei din robia de veacuri. Dar gospodăriile nu puteau rămânea pustii. Și s'au despărțit atunci în plânsete amare și jale sfâșietoare, bărbații de soții, părinții de copii, frații de surori. Numai cu hainele pe ei, au apucat drumul aspru și întunecat al pribegiei. În urma lor tremura jalea satelor și desnădejdea mamelor.

(Va urma).

13. Sbiciuirea păcatelor, care s'au înstăpânit asupra sufletului poporului, arătând dezastrul spre care împing aceste păcate.

14. Se va face propagandă pentru îmbrățișarea cântării bisericești, pentru înființarea de coruri bărbătești și femeiești care să distragă și înalțe sufletul atât în cursul serviciului divin, cât și în cursul și la finea seratelor bisericești.

15. Dar nu numai aceste idei religioase vor putea forma obiect de pertractat în seratele religioase, ci întreagă istorie a suferințelor noastre se poate atinge în aceste conveniri prietenești.

Ideile despre o educație morală și omenească în familiile noastre, probleme de educație a fetelor, chestiuni de economie — cu un cuvânt orce fel de lucruri d'asemenea natură s'ar putea tracta în aceste serate, înviorându-le cu cântări bine executate.

Tot aici se va putea atrage atențiunea și se va putea lumina auditorul asupra rostului și însemnătății fundațiilor de binefacere. —

Foloasele, ce ar rezulta din serate religioase, sânt multe și de mare însemnătate. Și anume:

1. Prin explicarea amănunțită a sfei scripturi, a cultului divin, a cântării bisericești, a picturii bune și frumoase, se va face din poporul nostru un popor credincios conștios de chemarea sa ca creștin, care ori când va ști să-și pue viața și averea în cumpănă când e vorba de apărarea instituțiilor ce lucrează pentru binele și fericirea lui.

2. Se va schimba subiectul poveștilor poporului despre lucruri de primenire sufletească și religioasă, și se vor abandona poveștile grețoase despre lucruri legate de glie și materialism urât.

3. Prin participarea la serate, se vor abate de la cârciume, lăsând să stea goale localurile, ce au adus atâta pagubă și rușine neamului.

4. Purtare corectă se va înstăpâni în tinera generație, în care se va arăta sentimentul de recunoștință față de cei ce lucrează spre binele comun.

5. Desvoltarea gustului de a ceti istoria bisericii creștine și a națiunii, și de a iubi și jertfi cu drag pentru biserică ce muncește pentru popor.

6. Schimbarea societății prin cunoașterea principiilor de educație creștină în familie.

7. Nobilitarea sufletului prin cântarea bisericească și iubirea ce se naște față de cântările bisericești și de cultul nostru.

8. Ușurarea înființării fundațiilor bisericești de binefacere, — deoarece aici prin discuții libere mai bine se pot lumina asupra chestiunilor, decât prin predici.

Dacă se vor putea înfăptui aceste serate, se vor face neapărat simțitoare îmbunătățiri în stările sufletești ale poporului nostru; ear slujitorii altarului vor dovedi că sânt vrednici urmași ai sfinților apostoli.

D. Bucur.

Extras din ordonanța Nr. 21 și 25 (Modificată)

1. Vor fi considerați ca infractori:

a) Acei cari fără rea credință, prin localuri publice, gări, trenuri, pe străzi etc., vor comunica, colporta, comenta, în orce chip, știri fie adevărate, fie imaginare, sau păreri relative la operațiunile de ră-

boi, situația și dislocarea trupelor, dispozițiunile autorităților militare, sau orce chestiune privitoare la armata română.

2. Această infracțiune se va judeca și condamna de pretori în prima și ultima instanță, cu închisoare până la un an și cu amendă până la 2000 lei.

Când faptele de mai sus se vor fi săvârșit în scop de a spiona, sau trăda, se aplică pedepsele prevăzute de legile penale în vigoare, în timp de război.

Ungurii bătuti

Comunicat oficial

— din 26 Iulie 1919 —

Frontul de ost: Bande bolșevice au încercat să treacă Nistrul pe la Chițcani, Stroinei și Pugezeni. Au fost asvârlite înapoi cu pierderi.

Frontul de vest: În sectoarele Rakamaz și Solnoc luptele continuă cu înverșunare. Trupele noastre înaintează peste tot.

Capturări: 6 ofițeri, 610 soldați, 2 tunuri, 5 mitraliere, mult armament și muniție.

Pierderi, morți: Colonelul Victor Târnaveanu căzut în fruntea trupelor ce conducea la asalt, și locotenentul Gheorghe Constantinescu, și 54 soldați.

Răniți: 5 ofițeri, 379 soldați.

Convocare

La propunerea Consiliului Dirigent convoc prin aceasta Marele Sfat Național la Sibiu, pe ziua de Marți 29 Iulie n. 1919 orele 10 a. m. și pe zilele următoare.

Sedințele M. Sf. N. se vor ținea în sala palatului județan din Sibiu.

Obiecte:

1. Intregirea M. Sf. Național prin cooptare.

2. Proiectul de reformă agrară.

3. Proiectul de reformă electorală.

Toți membrii M. Sf. N. aleși în Marea Adunare Națională din Alba-Iulia sânt invitați să se prezinte dela început la ședințe. Sibiu, la 21 Iulie 1919.

Dr. Teodor Mihali

vicepreședinte al Marelui Sfat Național.

Un monument al Unirii

Primum următoarele din partea Academiei Române:

Academia a luat inițiativa pentru deschiderea unei subscripții naționale în vederea comemorării printr'un monument al Unirii tuturor românilor. În această calitate ea patronează și centralizează strângerea fondurilor, publică condițiile concursului și cooptându-și la nevoie alte persoane de specialitate, hotărăște asupra lucrărilor prezentate.

Monumentul se are în vedere pentru Capitala țării și anume în spațiul liber, — eventual într'un mare squar din nou tăiat, în parcul dela șosea pe axa căii Victoriei.

Academia nu leagă prin program precis — arhitectonic sau sculptural — libertatea de concepțiune a artiștilor. Singura indicație în ce privește proporțiile și compoziția, e că monumentul trebuie să exprime prin întregul său aspect de artă a spațiului liber măreția faptei come-

morate și în acelaș timp să fie simbolul plastic cel mai clar spre a reda ideea unirii, stăruirii continue a națiunii și biruinței.

Concursul e liber deopotrivă pentru arhitecți și pentru sculptori atât asociați, cât și individual.

Proiectele definitive — cu studiul deplin al motivelor de detaliu — au să fie înaintate Academiei Române, cel mai târziu până la 30 April 1920.

Se vor acorda trei mari premii celor dintâi trei lucrări în ordinea clasificării: I de 25.000, II de 10.000, III de 5.000 lei.

Impreunarea bisericilor ortodoxe române din regatul român

De Ștefan Meteș.

(Urmare)

Cât de mult se încredeau în puterile lor, ni-o arată o scrisoare a lui Alexandru Papiu Ilarianu către niște protopopi în 1850, în care spune, că noi românii nu avem nevoie acuma de preoți, ci de iuriști și politicieni, cari să știe conduce luptele cu națiunile conlocuitoare. Vraja acestor intelectuali era atât de puternic cuceritoare, încât tinerii trimiși cu burse episcopoești la teologia din Viena, părăseau teologia și se înscriau la drept și științele politice. Parlamentul intelectualilor conducători ai românilor din Austro-Ungaria era de fapt la 1850 concentrat în Viena tuturor speranțelor noastre zadarnice. De aici se dirigeau toate afacerile naționale mai de seamă, deci și cele bisericești. Din consfătuirea fruntașilor români adunați în Viena pleacă acea «Constituțiune a bisericii române» redactată de A. Treboniu Laurian în 1850, pe baza căreia s'a făcut mai târziu, cu unele adause și modificări, «Statutul Organic» al bisericii noastre.

E greșit a se atribui acest «statut» exclusiv lui Șaguna; pentru că toată generația conducătoare de atunci a luat parte la compunerea lui, căci ideile din el erau de fapt în mintea tuturor, cum ne arată scrisorile particulare ale fruntașilor din acel timp. Un fel de «statut organic» cu aceleași idei liberale s'a plănuit și pentru biserică unită, și au căutat să-l impună acesteia la sinodul electoral din Septembrie 1850, cu ocaziunea alegerii de episcop a lui Alex. Șterca Șuluș, — dar n'au izbutit.

Și astăzi, după trecerea unei jumătăți de veac, se poate spune hotărât, că n'a fost un rău. Meritul lui Șaguna — dacă astăzi se mai potrivește acest cuvânt — stă mai mult în faptul, că el a reușit, prin autoritatea și prietinia sa cu ministrul de culte de atunci baronul Eötvös, să câștige sancționarea împărătească a «Statutului organic».

Dacă Șaguna n'ar fi avut preținția lui Eötvös, desigur n'am fi avut nici «Statutul organic», fiindcă acest «statut» atât e de liberal și atâta e de anticanonice, încât nici un ministru unguresc n'ar fi avut îndrăzneală să-l propună spre întărire Împăratului. Că de fapt e așa, ni-o arată mirarea ministrului prezident de atunci Andrăssi, căruia arătându-i-se paragraful din «Statutul organic», în care se spune, că sinodul eparhial alege episcopul, a exclamat: «Săracul Eötvös! El avea înaintea sa tot instituțiuni americane, și nici în America nu e așa».

Prin «Statutul organic» biserică noastră primi o organizație atât de liberală, atât de protestantă și străină de spiritul bisericii ortodoxe, încât Sinodul eparhial, ca și «Congresul național bisericesc», cu membrii $\frac{1}{3}$ preoți și $\frac{2}{3}$ laici, deveniră, am putea zice un fel de parlament, care se ocupă de toate chestiunile naționale: de biserică, școală, cultură și altele. Viața propriu zis morală-religioasă a ajuns pe planul al doilea, și chiar când se hotăra ceva în privința aceasta, nu îndeplinea nimeni sau aproape nimeni, pentru că în mare parte pilda vie, care cucerește și îndeamnă, lipseă tocmai la acei cari aduceau hotărârile. Vechile și bunele moravuri se de-stramă tot mai mult în biserică noastră, cu o conducere laicizată aproape cu totul. Patimi urâte, desbinări, intrigi, clicării și partide cu scopuri personale se ivesc pretutindeni, cari au contribuit nespuse de mult la micșorarea credinței religioase, a prestigiului bisericii și la sfărâmarea caracterelor morale, ceea ce e fără îndoială un mare rău pentru morala publică a neamului nostru.

E destul ca să vă amintesc, pentru a vă convinge despre cele afirmate: alegerile preoțești, protopopești și chiar arhieresti, — pe care le cunoașteți fiecare din experiență proprie, uneori foarte dureroasă, — care sânt icoana cea mai clară a ravagiilor, ce le-a făcut organizațiunea noastră bisericească cu «Statutul organic» în conștiința morală a credincioșilor noștri.

Dacă împrejurările vitrege din trecut ar putea scuza introducerea «Statutului organic» în biserica noastră, punând la activul lui unele contribuții folositoare din punct de vedere național, astăzi când acestea împrejurări s'au schimbat cu desăvârșire, «Statutul organic» nu-și mai are rostul său, din punct de vedere al progresului moral și religios, ca și păstrării multor datine și obiceiuri bune creștinești la poporul nostru de aici.

Recunosc că intru câtva a contribuit la stagnarea și împiedecarea acestora și viețuirea împreună cu alte neamuri de lege și datini foarte opuse nouă.

A persista și mai departe în organizația bisericească pe baza acestui «statut» în noul stat român, înseamnă a accelera prăbușirea credinței religioase și a vieții morale, și deschiderea porților bisericii tuturor sectelor și influențelor dezastruoase.

Deci, ce-i de făcut în privința aceasta, căci e vorba să se împreune toate bisericile ortodoxe române din noul stat român, având aceeași organizație. Să primim organizația bisericească din România veche? Nu. Și iată de ce nu se poate primi.

Biserica ortodoxă din principatele române, — unite în 1859 sub numele de România, — a avut o organizație canonică, cu toate că încă în divanurile ad hoc din 1857 se propusese statificarea și laicizarea acestei biserici. Sub domnia lui Cuza Vodă același spirit liberal, laic în ce privește biserica, domnea în România ca și în Ardeal, numai că cel din România venise direct din Franța anticlericală și era susținut și întărit de ardelenii cărturari trecuți acolo.

Interesant e că redactorul legii bisericești anticanonice, întărită de Cuza Vodă, pentru biserica ortodoxă din România, a fost tot A. Treboniu Laurian, ca și al celei din Ardeal, despre care am vorbit. Astfel laicizarea bisericii din România și Ardeal s'a început cam în același timp, și prin consfătuirea aproape a acelorași fruntași.

Să ne gândim numai la faptul, că în 1859 însuși ministrul de culte D. A. Sturdza de atunci, fiind vorba de noua organizare a bisericii din România, se adresează lui Gheorghe Bariț pentru a-i cere părerea în chestia aceasta bisericească, așa de dificilă și în deosebi așa de puțin laică.

Bariț și răspunde prin o «dizertație» despre care Sturdza zice că se va folosi ca de o *lumină conducătoare* la timpul său, căci guvernul din care facea parte Sturdza în acest timp trebuia să demisioneze. Bariț zice între altele în Memoriiul său adresat către ministrul de culte Sturdza la 1/13 Mai 1859 sub titlul «Idei despre un regulament pentru clerul Moldovei», acestea cuvinte adevărate: «că la un cler care există așa zicând de mii de ani, să se cerceteze forma și temeliile existenței și activității lui de până acuma pe urmele istoriei sale și a praxeii observate de secolii».

Dacă cuvintele lui Bariț, om de un superior bun simț, și cu o profundă înțelegere pentru viața morală religioasă a neamului nostru, conducătorii României de atunci le-ar fi aplicat sincer și nepreocupat, în realitate nu s'ar fi ajuns la organizația bisericească anticanonică, pe care v'o schițez în linii principale.

Prin «Decretul organic» din 1864 al lui Cuza vodă biserica din România primi o grea și nechibzuită lovitură. Se institue un sinod de clerici și mireni. Episcopii, fără să fie aleși, se primesc din partea Domnului. Decretul acesta volnic și anticanonice, care rupse cu totul cu tradiția bisericească din trecut, a produs o tulburare foarte legitimă în sânul clerului român. Biserica din România prin această lege anticanonică a ajuns într-o situație foarte grea, declarându-se schisma din partea patriarhiei din Constantinopol, care nu voia s'o recunoască ca făcând parte din marea biserică ortodoxă canonică. A trebuit să intervină însuși Principele Carol — răposatul rege — în persoana la patriarhul din Constantinopol, ca această schismă să înceteze, făcând prim ministrul D. A. Sturdza o nouă lege bisericească în 1872, care e ceva mai canonică. Prin legea din 1872 episcopii se alegeau de membrii Corpurilor legiuitoare, de senatori și deputați, care

se uneau pentru acest scop cu sinodul episcopesc compus prin aceasta lege nu numai din episcopi canonici, ci și din arhierii titulari necanonici.

Seminariile trec în mâna statului ca și facultatea teologică dela 1884; și asupra numirii profesorilor dela aceste școli hotărăște în sfârșit tot ministrul de culte. Preoții dela sate sânt plătiți de stat, iar cei dela oraș din partea orașului după un tarif fixat de legea din 1893 a lui Tache Ionescu.

În 1909 s'a adus o nouă lege bisericească din partea ministrului liberal de culte, Spiru Haret. Episcopii se aleg de corpurile legiuitoare, de sinodul episcopesc și de nou înființatul *Consistor superior bisericesc*, cari se unesc toate cu ocaziunea alegerii de arhieriu. Toate afacerile de jurisdicție și administrație bisericească superioară cade în sama acestui Cons. bisericesc, care se compune din 16 membri ai Sinodului episcopesc, și din 21 membri dintre preoți, diaconi, și stareți, deci aceștia din urmă în majoritate la voturi față de membrii sinodului episcopesc. Toate hotărârile Consistorului superior sunt supuse aprobării ministrului de culte. Toți cei 21 de membri ai Consistorului superior se aleg de fapt tot de ministrul de culte. Episcopii numai în înțelegere cu ministrul de culte pot numi pe cei trei membri preoți din Consistorul permanent eparhial, pe protopopi și procurorii ecleziastici sau defensori. (Va urma).

Liceul „Aurel Vlaicu“ din Orăștie

Se aduce la cunoștința On. părinți, cari voiesc a-și înscrie băieții la liceul român «Aurel Vlaicu» din Orăștie, că înscrierile în toate opt clasele se fac în 1-15 August a. c. în edificiul fostei școli civile de fete stat etagiul I. în cancelaria directorală în Orăștie.

La înscriere fiecare elev plătește 100 cor., se va prezenta însoțit de părintele sau tutorul său legal, și va aduce cu sine: certificat școlar de pe clasa ultimă, act de naștere și atestat de revaccinare.

Diracțiunea.

Știrile zilei

Armata română în Lugoj și Caransebeș. În 22 Iulie 1919 d. a. la ora 2 a intrat în Lugoj primul transport de soldați români din vechiul regat. Trupele au sosit dinspre Orșova. În ziua următoare au venit trupe române și la Caransebeș. Vitejii soldați au fost primiți cu însuflețire, ce nu se poate descrie.

Lui Aurel Vlaicu. La Iași s'a adunat pentru ridicarea unei statue aviatorului *Aurel Vlaicu* suma de 32 mii lei. Comitetul executiv s'a adresat unui sculptor din Paris, pentru construirea statuei.

Tratatul cu Austria. Duminecă dimineața maiorul Burgeois a predat cancelarului german Renner propunerile financiare, cuprinse în tratatul cu Austria. În ce privește chestiunile teritoriale s'au făcut următoarele corecturi de graniță: Frontiera este schimbată astfel ca Cehoslovacia să primească *Pressburgul*. Austria va primi alte teritorii, cari erau să aparțină Ungariei.

Chestiunile economice, după noua lor discuție, au fost de asemenea ușurate, în favoarea Austriei.

† **Constantin Dimian.** Despre moartea protopopului Dimian, familia decedatului a dat următorul anunț:

Jalnica familie aduce la cunoștință tuturor trecerea la cele eterne a iubitului nostru tată, frate și moș, *Constantin Dimian*, protopop al județului Treiscaune, și paroh al Brețcului, în etate de 71 de ani, întâmplată la 19 Iulie 6 ore p. m., după o scurtă și grea suferință, fiind împărțit cu Sfintele taine, după un serviciu de 47 ani în via Domnului. În mormântarea se face Marți în 22 Iulie ora 10 a. m. în cimiterul bisericii din Brețcu. Fie-i memoria eternă! *Familia jalnică.*

Declarația sașilor. Delegații consiliului național săsesc, în frunte cu prezidentul său, au înaintat în 23 I. c. Consiliului dirigent următoarea declarație:

Subscrișii conducători ai Sfatului național săsesc din Ardeal, în urma știrilor răspândite în timpul din urmă din partea presei române, că poporul săsesc ar fi intervenit la conferința de pace din Paris, dăm următoarea declarație categorică:

Poporul săsesc și-a înaintat toate dorințele și propunerile, referitoare la realizarea drepturilor asigurate minorităților noului stat la Alba-Iulia, exclusiv Consiliului Dirigent.

La conferința de pace din Paris poporul săsesc n'a intervenit pentru realizarea drepturilor asigurate prin adunarea națională a românilor din Alba-Iulia, nici pe cale directă, nici pe cale indirectă.

Politica poporului săsesc față de Consiliul dirigent și față de poporul român a fost dela început condusă de cea mai deplină sinceritate și legalitate.

Protestăm energic contra reproșului, că am fi purtat o politică de duplicitate.

Sibiu, 22 Iulie 1919. Dr. Adolf Schullerus, Dr. Rudolf Schuller, Rudolf Brandsch, Dr. Artur Polony, Dr. Hans O. Roth.

Bancnotele albe de 25 și de 200 coroane, în urma intervenției Băncii *Albina*, vor fi schimbate în bancnote de 1000, 100, 50, 20 și 10 coroane. Schimbarea se face cu apobarea și sprijinul Consiliului Dirigent și al autorităților militare. Cei cari au bani albi, se pot prezenta până la 9 Aug. a. c. la oricare din băncile de pe teritoriile unite cu regatul român.

Ne democratizăm? În timpul din urmă nu se mai dă nici o îngrijire parcului din orașul nostru. E plin de murdărie, de hârtii aruncate dela tot felul de alimente, nemăturat, earba călcată, încât e oroare a sta mai ales seara în el. Odinioară era îngrijit ca un păhar, încât era o frunzețe a Sibiului nostru.

Să fim oare nepăsători de nimbul orașului nostru, ca oraș estetic, bine îngrijit, sau să devenim orașel oriental, plin de murdărie? Să fie acesta semnul democrației?

Pedepse meritato. Curtea Marțială a Comandamentului Trupelor din Transilvania a pronunțat următoarele sentințe, pentru ascundere de arme și explozibile:

Paroidy Ferencz, șase luni închisoare.
Lustig Sándor, trei luni închisoare și 2000 lei amendă.

Geist Zigmund, trei luni închisoare și 3000 lei amendă.

Kiss Gergely, trei luni închisoare și 500 lei amendă.

Szeverfi Sándor, trei luni închisoare.

Révész István, una lună închisoare.

Jacob Árpád, un an închisoare.

Pentru crime și delictes în contra siguranței Statului și ofense aduse M. S. Regelui, Dr. St. Apáthy din Cluj, a fost condamnat la 5 ani reclusiune.

Amintiri. Primim: Era prin August 1914. Regimentul de inf. 64 nu plecase încă pe front. Oraștia băjbăia de lume. Dar nu erau numai soldați, ci și părinți, frați, neveste și copii de ai acestora.

E într-o Sâmbătă dup' amiază, piața mare forfotea de miliție, căci dup' obiceiul vechi jumătatea acestei zile e liberă de *Ghesfribung*. Soldații dau târcoale «cofarițelor», cu poame. De odată uruitul unui automobil ne atrage atențiunea. El se oprește chiar între noi. Oamenii privesc curioși încă la acest soi de căruțe.

— Oare ce-o fi asta, măi *cămarate*, întreb cu curiozitate prefăcută pe unul.

— Mă... tu nici atâta nu știi? *motobil.*

— Ce măi, poate *motoflete*?

Un hohot se auzi din câteva zeci de piepturi, iar un «domn fraițar» mi-o rupse verde:

— Prost mai ești, măi țară, se vede că ești numa *infantariștu!* V. Z.

Teatre în Sibiu

Cinematograful Orașului. Piața Hermann. Directoară: D-na M. Scholtess.

Marți *Ură și iubire* din viața de circ, dramă senzațională.

Începutul la ora: 9 seara.

Cinematograful Apollo. Strada Schevis. Directoară: Dna Emil Toth.

Marți și Miercuri: *Răsbunarea dincolo de moarte*, mare film.

Începutul la ora: 9 seara.

Nr. 259/1919 prot.

(183) 2-3

Concurs

Pentru întregirea postului de învățător la școala confesională gr.-or. rom. din Sibiu sub. inferior (jud. Sibiu) se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Emolumente împreunate la acest post sânt:

1. Salar fundamental, din care se va solvi 600 cor. din fondul Universității săsești, 400 cor. din alodiu, 200 cor. din repartitie dela popor, iar restul dela stat.

2. Locuință deplin corespunzătoare, cu grădina aflătoare în curtea școlii.

3. 1¼ stângini de lemne de foc.

Învățătorii instituți la acest post sânt obligați a ținea în Dumineci și sărbători o strană în biserică, a avea cunoștințe muzicale pentru a instrui un cor bisericesc din băieții din parohie și a ținea școală de repetiție.

Concurenții sânt poștiți a se prezenta în vre-o Duminecă sau sărbătoare în biserică până la expirarea concursului spre a-și arăta dexteritatea în cântările bisericești.

Cererile de concurs provăzute cu toate documentele prescise sânt a se înainta oficiului protopresbiterial tractual.

Sibiu, din ședința comitetului parohial, ținută la 6/19 Iulie 1919.

Ilie Stanciu
preș.

Niculae Simtion
I Epitrop.

Văzut:

Dr. Ioan Stroia
protopresbiter.

Nr. 142/1919.

(175) 2-3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. III. Vima mare din protopresbiteratul Cetății de peatră public concurs cu termen de 30 zile în «Telegraful Român».

Emolumentele împreunate cu acest post sânt cele satorite în coala B. de congruă.

Concurenții să-și înainteze petițiile de concurs cu documentele de lipsă subsemnatului oficiu în termenul fixat, și pe lângă observarea restricțiilor §-ului 33 din Regulamentul pentru parohii să se prezinte în vr-o sărbătoare în biserică din Vima-mare ca concurenți.

Lăpușul-unguresc, 31 Mai 1919.

Oficiul protopresbiterial gr.-or. român al tractului «Cetatea-de-peatră» în conțelegere cu comitetul parohial.

Andrei Ludu
protopop.

(176) 3-3

Concurs repetiț

Pentru întregirea parohiei de cl. III. Leșnic cu filia Dumbrăvița, din protopresbiteratul Devei, se publică concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Emolumentele împreunate cu acest post sânt cele fasionate în coala B. pentru întregirea venitelor preoțești dela stat. Concursurile înzestrate cu documentele cerute sânt a să înainta subsemnatului oficiu protopresbiterial în termenul deschis, iar concurenții — cu observarea presciselor regulamentului pentru parohii — se pot înfățișa înaintea alegătorilor spre a cânta, respective a oficia, cuvânta și a face cunoștință cu poporul.

Deva, 14/27 Iunie 1919.

Oficiul protopresbiterial al tractului Deva în conțelegere cu comitetul parohial concernent.

Dr. Ioan Dobre
protopresbiter

Doi băieți

cu școală românească și deplin sănătoși se primesc imediat ca elevi în Tipografia arhidiecezană din Sibiu.

Nr. 311/1919 prot.

(178) 2-3

Concurs

Pentru ocuparea postului de învățător la școala confesională gr.-ort. română din Coveș, protopresbiteratul Agnita, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Emolumentele împreunate cu acest post sânt:

1. 600 cor. salar fundamental plătibil în rate lunare anticipative prin repartitie dela popor

2. Întregirea și cvincvenalele legale dela stat, pe cari le-a avut și fostul învățător I. Bucur.

3. Cuartir natural în edificiul școlii.

La alt cuartir sau relut de cuartir comună nu se obligă.

4. Grădină prescisa de lege, în natură.

4. Învățătorul ales ie obligat, a instrua elevii școlii de toate zilele și de repetiție, a cerceta biserică în Dumineci și sărbători cu elevii și a cânta la sf. liturgie.

Cei ce pot forma cor cu elevii sau tinerimea adultă, vor fi preferiți și deosebit remunerați.

Doritorii de a ocupa acest post să-și aștearnă rugărilor ajustate cu documentele cerute de lege oficiului protopresbiterial în Agnita până la termenul sus indicat, și să se prezinte în vre-o Duminecă sau sărbătoare în biserică spre a face cunoștință cu poporul și a-și arăta dexteritatea în cântări și tipic.

Agnita, în 2/15 Iulie 1919.

În înțelegere cu comitetul parohial concernent.

Ioachim Muntean
protopop.

Nr. 250/1919 prot.

(186) 3-3

Concurs

Pentru întregirea posturilor vacante de învățători dela școlile confesionale din parohiile 1. Loamnaș, 2. Mohu, 3. Riusadului, 4. Șelimber, 5. Șura mare și 6. Vurpar, protopresbiteratul Sibiu, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român. —

Emolumentele împreunate cu aceste posturi sânt:

1. Salarul prescis de lege cu toate adăsurile sistemizate, plătibil parte dela parohii, parte din ajutorul de stat asigurat deja pentru fiecare post dela ziua introducerii în oficiu.

2. Cuartir în natură, eventual relutul legal.

3. Șuramare și Șelimberul oferă învățătorului și grădină, și o cantitate oarecare de lemne în natură.

Cel ales este dator a duce Dumineca și în serbători elevii la biserică și a cânta cu ei liturgia, deasemenea are datorința a provedea în școala de repetiție. —

Doritorii a ocupa unul din aceste posturi să-și înainteze în termenul deschis cererile instruite cu documentele cerute (Atestat de botez, Atestatul ultimei clase medii, Diploma de învățător și eventualele atestate de servicii) subsemnatului oficiu protopresbiterial, având a se prezenta și în parohie spre a-l cunoaște și poporul.

Sibiu, în 7/20 Iulie 1919.

Dr. Ioan Stroia
protopresbiter

A apărut și se află de vânzare la
Librăria arhidiecezană:

Conlucrarea omului cu Dumnezeu.

Predici

de

Mihal Păcățian,

protopresbiter

și alți preoți din protopresbiteratul B. Comloșului

Prețul 3 cor., plus 12 fil. porto.

ANUNT

Administrația Băilor din Ocna-Sibiului necesită urgent mai mulți vizitii (Kociși). Informațiuni detaiate se pot lua la Administratorul economic în edificiul Școlii de Cadeți din Sibiu clădirea din curte, parter. (179) 3-3

Localurile oficiilor stăpânirii în Sibiu se găsesc în următoarele străzi:

Prezidentul *Consiliului dirigent*: Strada Schevis 6, et. II.

Resortul de *alimentație* și comunicație Strada Schevis 3 a, et. II.

Resortul *cultelor* și instrucțiunii publice: Strada Poplăcii 7 et. I.

Resortul *agriculturii*: Strada Fabini, pavilionul oțiteresc în școala de cadeți, parter.

Resortul de *finanțe*: Școala cadeților, et. I.

Resortul de *justiție*: Strada Schevis 3-a, et. II.

Res. de *codificare*: Strada Schevis 3-a, et. I.

Res. de *organizare*: Strada Berg 9.

Res. *ocrotirii sociale*: Strada Friedenfels 16, et. I.

Res. de *industrie*: Școala cadeților.

Secretarul de *interne*: Strada Ciznădiei 4, et. II.

Șeful serviciului de *organizare*: Str. Ciznădiei 4, et. II.

Secretarul pentru *comunicație*: Str. Schevis 3-a, et. II.

Secretarul p. *agricultură*, p. *finanțe*: Școala cadeților, et. II.

Secr. p. *ocrot-sociale*: Strada Friedenfels 16, et. I.

Șeful *siguranței*: Strada Schevis 6, parter.

Comanda *Trupelor din Transilvania*: Strada Reissenfels, liceul de stat.

Comanda teritorială, *Secția Organizării* 6-7: Strada Ciznădiei 4, et. I.

Gazeta Oficială; Strada Ciznădiei 4, et. I.

Contabilitatea Consiliului dirigent: Strada Schevis 6, parter.

Secretarii p. *culte și instr. publică*: Strada Poplăcii 7 et. I.

Biroul *Presei*: Strada Schevis 6, parter.

Secretarul p. *interne*: Str. Schevis 6, et.

Res. armatei și siguranței publice, *biroul de informațiuni*: Strada Honterus 17.

La Librăria arhidiecezană din Sibiu se află spre vânzare:

Cântece

pentru voce și piano de Emil Montia.

I.

1. Oltul, poezie de O. Goga.
2. Singur, poezie de O. Goga.
3. Doina, poezie de G. Coșbuc.
4. Reverie (Când amintirile 'n trecut), poezie de Eminescu.

Prețul 3 lei = 6 coroane.

II.

5. Dorurile mele, de O. Goga.
6. Peste vărfuri, de Eminescu.
7. Somnoroasă pasărele, Eminescu.
8. Dupăce atâta vreme, Eminescu.
9. Scumpă dragă lelișoară, ..

Prețul 5 lei = 10 coroane.

III.

10. Seara de O. Goga.
11. Se bate miezul nopții Eminescu.
12. Strigă lelea din grădină, ..
13. Lună Lună de Goga.
14. Ploaia cade ..

Prețul 5 lei = 10 coroane.

Expedită recomandat, porto postal 40 fil. :-